

PORADNIK DLA KANDYDATA próby instruktorskiej

- I. Dlaczego zdobywam stopień instruktorski? Motywacja.**
- II. Uprawnienie wynikające z posiadania stopnia instruktorskiego.**
- III. Czy mogę już startować? (określenie siebie).**
- IV. Aktualne zasady zdobywania stopnia.**
- V. Wybieram opiekuna.**
- VI. Planuję swój rozwój (co dalej po zamknięciu próby)?.**

I. Dlaczego zdobywam stopień instruktorski? Motywacja.

1. Nabędę uprawnienia wynikające z posiadania określonego stopnia np.:
 - możliwość pełnienia określonych funkcji,
 - większa samodzielność w działaniu.
2. Zbuduję własny autorytet wśród podopiecznych, instruktorów, w środowisku.
3. Zmobilizuję podopiecznych do dalszego rozwoju i samodoskonalenia (wzór do naśladowania – mistrz).
4. Będzie to mój sposób na osiągnięcie prestiżu i odpowiednio ważnego (znaczącego) miejsca w organizacji (ciągłość awansu).
5. Osiągnę kolejne etapy samorozwoju – udoskonale umiejętności i zdolności, poszerzę zasoby wiadomości, będę kontynuował rozwój dotychczasowych zainteresowań i rozwinę nowe.
6. Poznam siebie – ocenię własne możliwości, wiadomości, zdolności; określę etapy swojego rozwoju, określę ten, na którym aktualnie się znajduję.
7. Dorównam innym, którzy już osiągnęli określony etap czy poziom rozwoju.

II. Uprawnienie wynikające z posiadania stopnia.

Każdy przewodnik/przewodniczka może:

- pełnić funkcję drużynowego (kierownika zespołu, szefa klubu itp.),
- przyjmować Zobowiązanie Instruktorskie zgodnie z ustaloną w środowisku tradycją,
- przyjmować Obietnicę Zuchową i Przyrzeczenie Harcerskie.

Każdy podharc mistrz/podharmistrzyni może:

- być powołany w skład hufcowych komisji stopni instruktorskich oraz zespołów chorągwi (poza komisją stopni dla harcmistrzów),
- przystąpić do zdobywania brązowej odznaki kadry kształcącej,
- po uzyskaniu innych formalno-prawnych uprawnień prowadzić samodzielny obóz,
- być opiekunem instruktorów zdobywających stopień przewodnika lub podharc mistrza (po spełnieniu wymagań określonych w „Systemie stopni instruktorskich”).

Każdy harcmistrz/harc mistrzyni może:

- pełnić wszystkie funkcje w Związku, a w szczególności przewodniczyć komisjom stopni instruktorskich oraz kierować zespołami instruktorskimi wszystkich szczebli,

- przystąpić do zdobywania srebrnej lub złotej odznaki kadry kształcącej,
- być opiekunem wszystkich instruktorów zdobywających stopnie instruktorskie,
- być odznaczonym Krzyżem „Za zasługi dla ZHP”.

III. Czy już mogę startować? (samookreślenie).

Każdy harcerz może zostać instruktorem ZHP jeśli tego chce, wybrał harcerski sposób życia i zrealizował założoną próbę instruktorską.

Jestem gotów ponieważ:

- skończyłem 16 lat,
- zdobyłem gwiazdki i stopnie harcerskie,
- jestem zastępowym, przybocznym lub drużynowym,
- pełniłem funkcję w czasie HAL i HAZ,
- znam potrzeby swojego środowiska i czynnie uczestniczyłem w działaniach podjętych na rzecz poprawy tego środowiska,
- uczestniczyłem i pomagałem w organizacji imprez na szczeblu szczepu, związku drużyn, hufca,
- określiłem siebie, swoją wiedzę i umiejętności, predyspozycje i dążenia,
- zdobyłem wiedzę i umiejętności niezbędne do pełnienia funkcji określonej w próbie,
- określiłem swoją rolę wobec innych – wiem co chcę osiągnąć i co potrafię zrobić dla innych ludzi lub z innymi ludźmi,

Chcę kształtować własną osobowość zgodnie z Prawem Harcerskim.

IV. Aktualne zasady zdobywania stopnia.

PRZEWODNIK – PRZEWODNICZKA

Idea stopnia

Poznaje siebie i motywy swojego postępowania. Jest wzorem dla harcerzy. Ma uzdolnienia przywódcze. We współdziałaniu z dziećmi i młodzieżą znajduje radość, umie być starszym kolegą i przewodnikiem. Świadomie stosuje metodę harcerską do realizacji celów wychowawczych. Ma poczucie odpowiedzialności za pracę i powierzony zespół. Bierze aktywny udział w życiu hufcowej wspólnoty.

Warunki otwarcia próby

- Złożenie Przysiężenia Harcerskiego.
- Przedstawienie KSI programu swojej próby, zapewniającego realizację wymagań.
- Ukończone 16 lat.

Wymagania

1. Kształtuje własną osobowość zgodnie z Prawem Harcerskim, w tym ułożył i konsekwentnie realizował plan swojego rozwoju.
2. Pogłębia swoją wiedzę i rozwija swoje zainteresowania.
3. Zachowuje właściwe proporcje w wypełnianiu obowiązków wynikających z przynależności do różnych grup społecznych (rodzina, szkoła, drużyna, środowisko zawodowe).
4. Ukończył kurs przewodnikowski.
5. Podejmuje stałą służbę w swoim harcerskim środowisku.

6. Bierze udział w życiu hufca.
7. W trakcie minimum półrocznej praktyki w gromadzie/drużynie wykazał się umiejętnością pracy wychowawczej z dziećmi lub młodzieżą w wybranej grupie wiekowej, w tym umiejętnościami:
 - stosowania instrumentów metodycznych,
 - stosowania systemu małych grup,
 - tworzenia planu pracy, jego realizacji i podsumowania,oraz uczestniczył w:
 - organizacji wyjazdowych form pracy,
 - pozyskiwaniu środków na działalność drużyny/ gromady,
 - organizacji obozu (kolonii) lub zimowiska drużyny/gromady i pełnił na nim funkcje,
 - prowadzeniu dokumentacji niezbędnej do działania drużyny/gromady,
 - współpracy ze środowiskiem działania - rodzicami, szkołą, itp.
8. Korzysta z harcerskiej literatury i mediów.

Warunki zamknięcia próby

1. Osiągnięcie poziomu opisanego w idei stopnia i zrealizowanie wymagań próby.
2. Przestrzeganie przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa w pracy z dziećmi i młodzieżą.
3. Posiadanie wiedzy i umiejętności na poziomie stopnia harcerka orla - harcerz orli.
4. Ukończenie minimum 15 - godzinnego kursu pierwszej pomocy.
5. Pozytywnie oceniona praca w okresie realizacji próby.

Oznaka stopnia

Oznaką stopnia przewodnika jest granatowa podkładka pod Krzyżem Harcerskim i granatowa lilijka na lewym rękawie munduru.

PODHARCMISTRZ – PODHARCMISTRZYNI

Idea stopnia

Określa kierunki swojego rozwoju. Swoją postawą propaguje harcerski system wartości. Rozumie ludzi i otaczającą go rzeczywistość – reaguje na ich potrzeby. Potrafi zauważyć sytuacje problemowe i je rozwiązywać. Umie spojrzeć na nie szerzej, niż tylko z perspektywy własnego środowiska. Buduje swój autorytet. Doskonali swą wiedzę i umiejętności wychowawcze. Dzieli się nimi z kadrą. Pracuje w zespole instruktorskim - ma własny pogląd na sprawy nurtujące jego środowisko harcerskie.

Warunki otwarcia próby

- Pozytywnie oceniona praca na funkcji instruktorskiej, przez co najmniej 12 miesięcy od przyznania stopnia przewodnika.
- Zaliczona służba instruktorska.
- Ukończenie 18 lat.
- Przedstawienie KSI programu swojej próby, zapewniającego realizację wymagań.

Wymagania

1. Wykazał się umiejętnością stawiania celów w życiu, podejmowania działań (do ich realizacji), oceny i wyciągania wniosków.
2. Podnosi swoje umiejętności i kwalifikacje.
3. Bierze czynny udział w życiu otaczającego go środowiska społecznego.
4. Wykazał się umiejętnością pracy w zespole, komunikowania się oraz motywowania innych.
5. Poglębił znajomość harcerskiego systemu wychowawczego oraz zasad metodyki grup wiekowych.

6. Stosuje metodę harcerską w pracy z instruktorami.
7. Ukończył kurs podharc mistrzowski.
8. Doskonali swoje umiejętności harcerskie i instruktorskie na kursach, warsztatach i konferencjach.
9. Przygotował się do roli opiekuna próby na stopnie instruktorskie.
10. Opracował i upowszechnił przynajmniej w swoim środowisku materiały metodyczne do wykorzystania przez kadrę ZHP.
11. Uczestniczy w pracach zespołu instruktorskiego. Zrealizował zadanie instruktorskie na poziomie hufca.
12. Pozyskał sojuszników do działalności harcerskiej.
13. Pełnił funkcję instruktorską w czasie roku harcerskiego i HAZ lub HAL.
14. Orientuje się w aktualnej sytuacji harcerstwa. Korzysta z harcerskiej literatury i mediów.
15. Wykazał się znajomością zasad prowadzenia obozu harcerskiego zgodnie z przepisami finansowymi i organizacyjnymi.
16. Wykazał się znajomością instrukcji finansowo-gospodarczej ZHP na poziomie hufca i umiejętnością aplikowania o środki publiczne na szczeblu lokalnym.

Warunki zamknięcia próby

1. Osiągnięcie poziomu opisanego w idei stopnia i zrealizowanie wymagań próby.
2. Pozytywnie oceniona praca instruktorska w okresie realizacji próby.

Oznaka stopnia

Oznaką stopnia podharc mistrza jest zielona podkładka pod krzyżem harcerskim i zielona lilijka na lewym rękawie munduru.

HARCMISTRZ – HARCMISTRZYNI

Idea stopnia

Konsekwentnie realizuje swoje cele życiowe. Osiągnął założoną przez siebie dojrzałość w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym. Kreuje rzeczywistość. Jest znaczącą osobowością w zespole instruktorskim, z którym pracuje, i w środowisku swojego działania. Własne doświadczenia życiowe i wychowawcze potrafi przełożyć na trwały dorobek. Ma dużą wiedzę i umiejętności w zakresie samodzielnego kierowania zespołem. Potrafi inspirować i organizować swoje środowisko do potrzebnego społecznie działania. Wpływa na oblicze harcerstwa. Jest wzorem dla instruktorów.

Warunki otwarcia próby

- Pozytywnie oceniona praca na funkcji instruktorskiej przez co najmniej 12 miesięcy od daty przyznania stopnia podharc mistrza.
- Zaliczona służba instruktorska.
- Ukończone 21 lat.
- Przedstawienie KSI programu swojej próby, zapewniającego realizację wymagań.

Wymagania

1. W świadomy sposób określa i realizuje własne plany życiowe.
2. Pogłębia swoją wiedzę zawodową.
3. Poza swoimi zainteresowaniami zawodowymi poznaje wybraną dziedzinę nauki lub kultury.
4. Stosuje harcerski system wychowawczy, upowszechnia go i dzieli się własnymi doświadczeniami.
5. Przygotował się do roli opiekuna próby na stopień podharc mistrza i harcmistrza.
7. Współpracuje z zespołami instruktorskimi. Wspiera rozwój instruktorów.
8. Zrealizował zadanie instruktorskie na poziomie chorągwi.

9. Opracował i upowszechnił materiały programowo-metodyczne, jako wkład w dorobek Związku.
10. Wykazał się znajomością sytuacji hufca i chorągwi.
11. Ukończył kurs harcmistrzowski lub uczestniczył w innych formach wymiany doświadczeń poziomu harcmistrzowskiego (kursy, warsztaty, seminaria, konferencje itp.).
12. Przygotował się do pełnienia wybranej funkcji instruktorskiej na poziomie hufca/chorągwi/ Związku.
13. Bierze udział w życiu Związku. Podejmuje wyzwania, przed którymi stoi organizacja.

Warunki zamknięcia próby

1. Osiągnięcie poziomu opisanego w idei stopnia i zrealizowanie wymagań próby.
2. Osiągnięcie sukcesu w wybranej dziedzinie.
3. Prowadzenie obozu, zimowiska lub kursu instruktorskiego w okresie od zdobycia stopnia podharcmistrza. Uzyskanie pozytywnej oceny swojej pracy.
4. Pozytywnie oceniona praca instruktorska w okresie realizacji próby.
5. Pełnienie funkcji opiekuna pozytywnie zakończonej próby na stopień instruktorski w okresie od zdobycia stopnia podharcmistrza.

Oznaka stopnia

Oznaką stopnia harcmistrza jest czerwona podkładka pod krzyżem harcerskim i czerwona lilijka na lewym rękawie munduru.

V. Wybieram opiekuna.

Właściwie wybrany opiekun to Twój mistrz, przewodnik i przyjaciel, zarówno pod względem instruktorskim jak i osobowym. Opiekun próby musi gwarantować jej prawidłowy przebieg.

Jak go wybrać? Proponujemy wykonanie tabelki wg. wzoru:

Lp.	Imię i nazwisko	Kryterium wyboru					Suma	
		1	2	3		n	Plusy	Minusy
1.								
2.								
3.								
n								

Wypełnij tabelkę oceniając kandydatów wg. przykładowego zestawu kryteriów:

1. Czy podoba mi się jako człowiek/ojciec, matka, córka, syn,...../?
2. Jak oceniam jego styl życia, zaradność życiową, stan majątkowy, umiejętność radzenia sobie z problemami żywymi/wygląd osobisty, styl ubierania się/?
3. Jak oceniam jego cechy charakteru/temperament, prawość, uczciwość, spolegliwość, rzetelność, stosunek do ludzi i autorytet w środowisku/?
4. Jaka jest wg. mnie jego otwartość na potrzeby środowiska/ działalność w różnych przejawach życia gospodarczego/?
5. Jakie jest bogactwo zainteresowań, otwartość na świat, rozwijanie własnych umiejętności mojego kandydata na opiekuna próby?
6. Czy jest moim zdaniem dobrym instruktorem?
7. Jak pracuje jego drużyna, jakie ma osiągnięcia?
8. Jak oceniam wychowanków mojego kandydata?
9. Jak oceniam jego wiedzę harcerską /metodyka, tradycje, obrzędowość, techniki.../?

10. Czy będzie chciał, i miał czas, aktywnie pomagać mi w trakcie mojej próby?

Te kryteria uznaliśmy za najważniejsze, ale to Ty wybierasz swojego opiekuna, możesz więc dopisać jakieś kryterium szczególnie dla Ciebie ważne. Możesz też skreślić te, które w naszym przykładowym zestawie uznasz za nieistotne.

Wypełnij teraz tabelkę, wpisując w odpowiednie miejsca znaki:

- „+” - gdy oceniasz pozytywnie kandydata wg. danego kryterium,
- „-” - gdy oceniasz go negatywnie,
- „0” - gdy nie masz zdania.

Zlicz plusy i minusy. Odszukaj kandydatów o największej ilości plusów i najmniejszej minusów. Masz teraz okazję spotkać się z Twoim potencjalnym kandydatem na opiekuna i szczerze z nim porozmawiać. Powiedz co chcesz zrobić i czego od niego oczekujesz.

Po rozmowie podejmij decyzję.

VI. Planuję swój rozwój (co dalej po zamknięciu próby)?

Po zamknięciu próby będę:

- aktywnie pracować pełniąc powierzoną mi funkcję,
- wymieniać doświadczenia z innymi środowiskami,
- stale się dokształcać poprzez udział w seminariach, konferencjach itp.